

موانع کنشگری کارگران

پرویز صداقت، کارشناس اقتصادی، در گفت‌وگو با ایلنا با اشاره به افزایش کمی طبقه کارگر، گفت: «مجموعه شرایط حاکم باعث شده این طبقه به‌شدت فاقد قدرت کنشگری و چانه‌زنی جمعی باشد. صرف‌نظر از لایه خاصی از مدیران و اقبال‌باایان، امروز حدود ۱۲/۵ میلیون نفر هستند که به‌صورت مستقیم تحت پوشش تأمین اجتماعی به کار مشغول‌اند.» به گفته صداقت بخش عمده این افراد، یعنی حدود ۸۷درصد دارای قراردادهای موقت هستند و ۸۰درصد این گروه دارای قراردادهای کوتاه‌تر از یک سال‌اند، بنابراین یک مانع مهم شکل‌گیری همبستگی درون این طبقه بی‌ثباتی شغلی کارگران است.» به گفته او دو مین و احتمالاً مهم‌ترین موانع این است که نزدیک به ۲/۵ میلیون بیکار و حدود ۱۰ تا ۱۱ میلیون افراد فاقد امنیت شغلی داریم.

یکشنبه ۱۲ اردیبهشت ۱۳۹۵ - شماره پنجاه و یک

ا
ت
ی
۷
۶
۵
۴
۳
۲
۱

سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان مهم‌ترین نهادی که وظیفه حمایت از قشر فعال و بازنشسته را بر عهده دارد در سال‌های اخیر بیش‌ازپیش تلاش کرده حمایت‌های خود را با وجود برخی مشکلات به وجودآمده برای این سازمان و برهم خوردن توازن منطقی منابع و مصارف همچنان ادامه دهد. بدهی‌های برخی کارفرمایان ونهاد دولت به این سازمان را می‌توان یکی از مهم‌ترین مشکلات این سازمان دانست. در زمینه مشکلات سازمان تأمین اجتماعی و دغدغه‌های جامعه کارگری در آستانه روز جهانی کارگر گفت‌وگویی با ناهید حیدری، مدیر کل تأمین اجتماعی غرب تهران، داشتیم.

■ بزرگ‌ترین دغدغه جامعه کارگری در حال حاضر چه موضوعی است؟

در حال حاضر حفظ امنیت شغلی بزرگ‌ترین دغدغه قشر کارگر است و برای آن‌ها اینکه بتوانند شغل خود را حفظ کنند به یک دلمشغولی مداوم تبدیل شده‌است. هر چند سازمان تأمین اجتماعی

ویس شیره

هفته کار و کارگر - شرکای اجتماعی

ناهید حیدری مدیر کل تأمین اجتماعی غرب تهران بزرگ،

دغدغه کارگران امنیت شغلی است

مثل یک کابوس می‌ماند.

■ بدهی‌های کارفرمایان و نهاد دولت به سازمان تأمین اجتماعی چه تاثیری بر وضعیت جامعه کارگری گذاشته است؟

می‌دانید که سازمان تأمین اجتماعی، سازمانی

است که برای ارائه خدمات مورد تمهد، تنها متکی به منابع خود و به ویژه حق بیمه‌های پرداختی است و تنها پرداخت‌نشدن کامل و به موقع حق بیمه‌ها، می‌تواند برای این سازمان مشکل‌ساز شود.

■ جامعه کارگری چقدر می‌تواند امیدوار باشد که با اجرایی شدن برجام زندگی بهتری در انتظار آن‌ها باشد؟



کتیو ۱۱

هفته کار و کارگر - شرکای اجتماعی

ا
ت
ی
۷
۶
۵
۴
۳
۲
۱

به نظر من اجرایی شدن برجام می‌تواند نقطه عطفی برای کارگران باشد. زیرا این توافق می‌تواند با کمک به چرخش چرخ صنعت و تولید کشور بارقه امیدی را در دل کارگران ایجاد کند و امنیت شغلی کارگران را تضمین کند. بیکاری و عدم امنیت شغلی که این روزها شاهدش هستیم ناشی از خسارت‌هایی است که تحریم‌های خارجی و برخی تصمیم‌های غلط اقتصادی در سال‌های گذشته به کارگران تحمیل کرده‌است.

■ برنامه‌های سازمان تأمین اجتماعی برای افراد تحت نظر این سازمان و به‌خصوص کارگران چیست؟

بحث امنیت شغلی و بهبود زندگی کارگران از وظایف وزارت کار، تعاون و امور اجتماعی است اما در مورد ارائه خدمات بیمه و توجه ارائه خدمات آن اقداماتی در دست اجرا است تا ارائه هر نوع خدمات بیمه‌ای با سهولت بیشتر و در حداقل زمان انجام شود و این اقداماتی است که ما در اداره کل غرب تهران به صورت جدی پیگیری می‌کنیم.

که بخشی به دلیل قوانینی است که در گذشته تصویب شده و وظایف حمایتی که به عهده سازمان‌های دیگر است به سازمان تأمین اجتماعی واگذار شده‌است. این در حالی است که از سال ۱۳۷۶ جمعیت افراد بازنشسته سازمان تأمین اجتماعی رشد شتابانی داشته و این در حالی است که به درآمد این سازمان اضافه نشده‌است. به همین دلیل مستمری‌بگیرهای سازمان تأمین اجتماعی که روزی الگویی برای سایر مستمری‌بگیران کشور بودند امروز به سختی روزگار می‌گذرانند.

■ سازمان تأمین اجتماعی متکی به منابعی است که بیمه‌شدگان پرداخت می‌کنند اما بخش زیادی از نقدینگی این سازمان که دیون نهاد دولت هستند در اختیارش قرار ندارد. این مسئله چه تاثیری بر وضعیت کارگران دارد؟

در حال حاضر هیچ نهادی مانند تأمین اجتماعی حامی منافع کارگران در زمینه‌هایی مانند حفظ بهداشت و امنیت محیط کار نیست. اما بدهی‌های نهاد دولت به سازمان تأمین اجتماعی از گذشته تاکنون، این سازمان را در ارائه خدمات مطلوب به بیمه‌شدگان ناکارآمد کرده. این بدهی‌ها حاصل سیاست‌های اشتباه در حوزه اشتغال در سال‌های قبل است و باعث شده با تعطیلی واحدهای تولیدی سبل عظیم مستمری‌بگیران به سمت این سازمان سرازیر شود و این سازمان توان خود را از دست بدهد. در صورتی که این روند اصلاح نشود دغدغه اصلی افراد تحت پوشش این سازمان از تأمین معیشت به عدم دریافت حقوق تبدیل خواهد شد که نمونه آن را در مورد کارگران صندوق بازنشستگی فولاد می‌بینیم.

دغدغه دوم بحث مسائل درمانی سازمان تأمین اجتماعی است. بخش درمان این سازمان در میان بخش‌های درمانی کشور تا نیمه دهه ۸۰ شاخص و پر اهمیت بود اما در حال حاضر پوشش خدمات درمانی این بخش متناسب با نیازهای ۴۰ میلیون بیمه شده نیست. علت این مشکل سرازیر شدن جمعیتی است که محق دریافت خدمات تأمین اجتماعی نبوده‌اند. با وجود تلاش‌های د کتر نوربخش و تیم وی متأسفانه صدمات این بخش به قدری زیاد است که تلاش این گروه تاحدی بی‌ثمر مانده‌است و علت این امر به دلیل تصمیمات سیاسی و نه رفاهی دولت‌ها و مجالس گذشته بوده‌است.

■ صحبت آخر؟

امیدوارم این هشدار جدی گرفته شود که با ادامه شرایط کنونی در سال ۱۴۰۰ بحران اصلی دولت، صندوق‌های بیمه‌ای و بازنشستگی خواهد بود.

■ راهکار شمارد این مورد چیست؟

افزایش توان این سازمان با پرداخت بدهی‌های نهاد دولت به این سازمان محقق می‌شود. این بدهی‌ها بیشتر از سالیان گذشته بر جای مانده و دولت باید با برنامه‌ریزی متناسب و دقیق این بدهی را به تدریج پرداخت کند.

■ آیا شرط جدید اقتصادی که از منظر مراودات بین‌المللی بعد از توافق هسته‌ای ایران و کشورهای غربی حاصل شده می‌تواند بر زندگی و معیشت کارگران تاثیر بگذارد؟

در وهله اول باید از دولت به دلیل تلاش‌های خود برای جلب اعتماد جهانی به کشور تشکر کرد. این توافق باعث شد نوعی آرامش روانی در سطح جامعه و اقتصاد کشور پدیدار شود. به طور مثال تلاش دولت برای کاهش نرخ تورم بسیار ارزشمند است. امیدوارم تاثیرات اجرای برجام را در بخش‌های تولید کشور به صورت عملی شاهد باشیم. چون تنها با رونق تولید است که زندگی و کار کارگران هم رونق خواهد گرفت.

■ انتظار تشکل شما از مسئولان دولتی چیست؟

امیدوارم صدای قشر کارگر همان گونه که مقام معظم رهبری به درستی تبیین کردند توسط دولت و مسئولین اجرایی شنیده شود تا مشکلات این قشر بر طرف شود.

■ یادداشت،
■ غلامرضا عباسی

سه‌خواست جامعه کارگری

دغدغه‌های بزرگ جامعه کارگری را می‌توان در سه مورد خلاصه کرد: اشتغال پایدار، امنیت شغلی و تأمین معیشت به واسطه پرداخت دستمزد عادلانه و بیمه تأمین اجتماعی که به خوبی از هر دو قشر بازنشستگان و شاغلین حمایت کند. این‌ها بزرگ‌ترین دغدغه‌های جامعه کارگری در حال حاضر هستند. امروز اقتصاد کشور با ر کود مواجه شده و این ر کود تاثیر خود را علاوه بر دولت بر کارگران و کارفرمایان نیز گذاشته و ضربه بدی به بخش تولید کشور وارد کرده‌ است. در این بین نقش سازمان تأمین اجتماعی بسیار حائز اهمیت است. متأسفانه بدهی‌های نهاد دولت به تأمینن اجتماعی که از سال‌های گذشته تاکنون ادامه داشته باعث شده که از توان این سازمان کاسته شود. دلیل اصلی این امر وابسته بودن درآمدهای تأمین اجتماعی به دریافت حق بیمه‌های مختلف از جامعه کارگری و کارفرمایی است. تعهداتی که در مواردی از سوی مجلس و دولت به این سازمان واگذار شده نیز باعث بروز مشکلاتی برای این سازمان شده‌ است. با وجود بیش از ۲ میلیون بازنشسته که نیاز به دریافت حقوق از این سازمان دارند باید با برنامه‌های منسجم در بوجه سالا نه و برنامه ششم توسعه به تدریج حجم این بدهی‌ها را کاهش داد. نقش برخی از تحولات سیاسی مانند برجام را نمی‌توان در زندگی کارگران نادیده گرفت. به طور حتم اگر اجرایی برجام به خوبی پیش برود و وعده‌های ۱+۵ به طور کامل به مرحله اجرا برسد، همان گونه که این تحول سیاسی باعث ایجاد نوعی آرامش روانی در کشور شده می‌توان به طور حتم امیدوار بود در مباحثی مانند امنیت شغلی و ایجاد اشتغال نیز تاثیر مثبت خود را بگذارد. روز جهانی کارگر را پشت سر گذاشته‌ایم. به جامعه کارگری تبریک می‌گویم و از دولت و مجلس انتظار دارم که بحث معیشت کارگران را بیش از پیش در نظر داشته باشند.

دبیر کل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران

■ یادداشت،
■ محمد مرج حسینی

کاهش قدرت خرید مردم به کارگران لطمه زده‌است

مشکلاتی که در مورد جامعه کارگری وجود دارد جدا از جامعه و دغدغه‌های آن نیست. در حقیقت شرایط رکودی کشور باعث شده تنها کارگران، بلکه افراد شاغل در حوزه‌های دیگر نیز با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو شوند و قدرت خرید آن‌ها به‌شدت کاهش پیدا کند. درواقع می‌توان گفت کاهش قدرت خرید مردم باعث می‌شود انبارهای تولیدکنندگان به دلیل فروش نرفتن تولیداتشان پر شود و در نتیجه ضربه بدی به بخش تولید کشور وارد شود. در این حالت نمی‌توان با اعمال روش‌هایی مانند اضافه‌کاری درآمد کارگران را بیشتر کرد و مشکلات زندگی این افراد بیشتر می‌شود. کارگران به علت اینکه بخش مهمی از جامعه تولیدی را تشکیل می‌دهند در بسیاری اوقات بیش از سایر بخش‌های یک جامعه تحت تاثیر عواملی مانند رکود اقتصادی و تورم قرار می‌گیرند. درواقع می‌توان گفت کاهش قدرت خرید مردم تاثیر بسیار زیادی بر بخش تولید و صنعت کشور دارد. این تاثیر از آنجا ناشی می‌شود که به دلیل کاهش قدرت خرید مردم تولیدات کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی به فروش و مصرف نمی‌رسد. نتیجه این شرایط منجر به کند شدن روند تولید به دلیل نبود مشتری برای کالاها ی تولیدی می‌شود. سازمان تأمین اجتماعی به‌عنوان بزرگ‌ترین نهاد حامی معیشت کارگران در حال حاضر با موضوع بدهی‌های نهاد دولت به این سازمان روبه‌رو است. این مبلغ در حدود ۲۰ درصد از مبلغ کل بدهی‌های نهاد دولت است. و اگرچه ربطی به این یا آن دولت ندارد اما باعث شده توانایی سرویس دهی این سازمان به افراد تحت پوشش خود از جمله کارگران کاهش پیدا کند؛ نتیجه این بدهی و کسر بودجه این سازمان را می‌توان در مورد پرداخت حقوق افراد مشاهده کرد که از ابتدای ماه به انتهای ماه موکول شده‌ است. در سطح دولت می‌توان از اجرای برجام به‌عنوان اقدامی مثبت از سوی دولت برای ایجاد فضای مثبت برای کسب و کار نام برد. درحقیقت اجرای برجام باعث شده علاوه بر ایجاد فضایی آرام در کشور شاهد برداشته شدن برخی از تحریم‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای باشیم. اما نکته حائز اهمیت این است که اجرایی شدن برجام زمان‌بر است. در حال حاضر برخی مراودات بانکی بین‌المللی و بیمه‌های کشیتیرانی به طور کامل ایقرار شده‌ است. امیدواریم با اجرایی کامل این معاهده وضعیت تولید و اشتغال در کشور بهبود پیدا کند و شاهد رشد اقتصادی در کشور باشیم.

دبیر کل کانون عالی انجمن‌های صنفی کارفرمایی



■ این تقسیم‌بندی موجب بروز مشکل شده‌ است؟

بله. مشکل اصلی در این میان این است که در دو حوزه، بر خلاف روح قانون کار مقرراتی تعریف شده‌ است. در قانون رفع موانع تولید و ماده ۱۰۱ لایحه نظام صنفی. این باعث شده افرادی که تحت این قوانین مشغول به کار هستند از شمولان قانون کار خارج شوند. ضمن اینکه افرادی که در کارگاه‌های کوچک مشغول به کارند از بخش حمایتی قانون کار خارج شده‌اند. ماده ۷ و دو تبصره الحاقی آن باعث رواج قراردادهای موقت و برخی سوءاستفاده‌ها از آن شده و این امر به دلیل برداشت‌های اشتباهی است که بعضی از کارفرمایان بخش‌های دولتی و خصوصی در مورد آن دارند. استنباط این افراد این است که هر نوع قرارداد را با زمان معین و در مورد هر نوع شغل به کار ببرند و این بزرگ‌ترین دغدغه قشر کارگر است. باید در این زمینه تلاش کرد روندی دنبال شود که شمولیت قانون کار با تمام نقاط قوت و ضعفی که دارد همه کارگران را دربربگیرد.

■ به دغدغه‌های افراد شاغل اشاره کردید. در مورد بازنشستگان کارگری چه دغدغه‌هایی وجود دارد؟

در بخش بازنشستگان با وجود تلاش سازمان تأمین اجتماعی، عوارض ناشی از سوءمدیریت و تغییر مدیران رده بالای سازمان، که هشت مدیر را در هشت سال تجربه کرد، باعث شده با وجود تلاش‌های این سازمان هنوز مشکلاتی وجود داشته باشد. بازنشستگان در حال حاضر با مشکلاتی دست و پنجه نرم می‌کنند



■ اگرچه بحث بدهی‌های نهاد دولت به سازمان تأمین اجتماعی بحثی قدیمی است اما آیا می‌توان گفت که این موضوع بر زندگی و معیشت کارگران تاثیر دارد؟ به عقیده من مهم‌ترین مسئولیت سازمان تأمین اجتماعی ایجاد نوعی امنیت روانی برای افراد شاغل و بازنشسته است؛ لذا مسئولین باید توجه داشته باشند که صندوق‌های بیمه و بازنشستگی در صورتی که امروز در مورد آن‌ها چاراندیشی نشود تبدیل به معضل بزرگی برای دولت خواهند شد. درحقیقت سازمان تأمین اجتماعی سازمانی درآمد-هزینه‌ است. به این معنا که ابتدا درآمدهای این سازمان باید مشخص شود تا این سازمان بتواند هزینه‌های خود را تأمین کند. در صورتی که این سازمان منابع درآمدی خوبی داشته باشد می‌تواند خدمات بیشتر و بهتری به افراد تحت پوشش خود ارائه دهد. فکر می‌کنم دولت باید این موضوع را در نظر داشته باشد که این صندوق‌ها نقش مهمی در تأمین معیشت افراد دارند.

■ به روز کارگر نزدیک می‌شویم. به‌عنوان کسی که سال‌ها به حوزه کار و تولید مشغول است اگر بخواهید از مهم‌ترین خواست و اولویت کارگران سخن بگویید از چه چیزی خواهید گفت؟

جامعه کارگری را باید به دو دسته تقسیم کرد. یک دسته از جامعه کارگری کارگران شاغل هستند و دسته دیگر کارگران بازنشسته. به همین دلیل باید دغدغه‌های این دو گروه را به طور جداگانه بررسی کرد.

در بخش اشتغال و افراد شاغل دغدغه‌های مختلفی وجود دارد. دغدغه امنیت شغلی، محیط کار، نادیده گرفتن شرایط کار و عدم رعایت اصول ایمنی محیط کار از جمله مهم‌ترین این مشکلات است. متأسفانه امنیت شغلی نیروهای جوان بسیار پایین است و به دلیل وجود برخی قوانین موازی در مسیر قانون کار، حوزه کار به سه دسته کارگران تحت پوشش قانون کار، کارگران مناطق آزاد و کارگرانی که در شهرک‌های صنعتی مشغول به کار هستند تقسیم می‌شوند.

اگرچه تشکل‌های کارگری ادعان دارند که در دوره پساپرجام امنیت روانی بر حوزه‌های مختلف جامعه از جمله اقتصاد حاکم شده‌ اما به گفته اولیا علی بیگی رییس کانون عالی شوراهای اسلامی کار باید از این فرصت برای رونق تولید داخلی بهره گرفت تا بتوان وضعیت کارگران کشور را بهبود بخشید. کارگرانی که به گفته او هنوز دلمشغولی معیشت خود را دارند و صدای آن‌ها آن گونه که باید شنیده نمی‌شود.

■ به مناسبت روز جهانی کارگر، اگر بخواهیم نگاهی به مطالبات و خواسته‌های جامعه کارگری را در چه زمینه‌ای مهم‌تر می‌دانید؟

ضمن تبریک روز کارگر به جامعه کارگری، به نظر من مهم‌ترین دغدغه جامعه کارگری نبود امنیت شغلی است. مقام معظم رهبری نیز در آستانه روز کارگر به درستی به این موضوع اشاره کردند و این نشانگر اشراف کامل ایشان به مسائل جامعه است. امیدوارم سالی که توسط مقام معظم رهبری به عنوان سال «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» نام‌گذاری شده است، توجه جدی دولت‌مردان را به بحث امنیت شغلی کارگران به همراه داشته باشد.

این مشکل باعث شده کارگر حتی در برنامه‌ریزی برای معیشت یک ساله خود نیز ناتوان بماند. این بزرگ‌ترین دغدغه جامعه کارگری است و امید است که به تدریج شاهد اقدامی عملی